

Nølev sogn -

**Lidt om folk og fæ - mere om gård og hus -
fra det 21. århundrede tilbage til det 19. !**

Saxild og Nølev sogne har tilbage gennem tiden været knyttet sammen - om ikke andet så med fælles præst! - Sognene er som Odder sogn beliggende i Hads Herreds nordlige del grænsende op til Ning Herred.

I **Saxild sogn** - med sognenes største landsby lå hovedkirken med præstegård, bondehøjskole og ladeplads ved kysten - landsbyerne Rude og Kysing og Norsminde handelsplads med kro.

Nølev sogn var mindre med landsbyerne Nølev og Assedrup, men udgjorde dog 1353 td. land med ca. 143 td. hartkorn. - Der gik i gennemsnit ca. 9 5/11 td. land pr. td. hartkorn, så boniteten efter 1844-matriklen var højere end for Saxild sogn. - Omregnet til dagens mål vil man vel sige at sognet var på 750 hektar.

Nølev ejerlav ligger på den sydlige side af Odder Å - afgrænset mod vest af Rævs Å - mod syd af Rørth ejerlav - mod øst af Rude ejerlav og mod nord af Assedrup ejerlav og som nævnt Odder Å.

Nølev by og land består i dag af 5 gårde - 28 ældre beboelsesejendomme eller nedlagte landbrug og 8 nyere huse. - Kirken, som tidligere var uden tårn, fik et sådant i 1953, der foruden kapel forneden på 1. sal indeholder et lille museum over gammelt kirkeinventar, hvoraf præstens toiletskab med potte er et særligt klenodie.

Går vi tohundrede år tilbage i tiden bestod **Nølev by** af 20 gårde, 5 boelsteder og 5 huse, men ved udskiftningen og udflytning blev byen set fra kirken og ad bygaden mod øst fuldstændig ændret.

Nølev by var oprindeligt matrikuleret i 1688, men efter udskiftningen blev ejerlavet i 1844-matriklen opdelt i 28 matrikler, som stort set bestod uændret til langt op i 19-hundredtallet. - Der var ingen kirkejord som i Saxild, men byjord, hvorpå skole og smedje var beliggende.

Til **Driften** blev udflyttet 4 gårde og 2 boelsteder ligesom 1 boelsted - **Skalborg** - var beliggende op til Rørth ejerlav mod syd. - Matr. nr. 13 blev opdelt i 2 husmandsbrug.

Skolen i Nølev by blev nedlagt og i 1892 flyttet til en nybygget med førstelærerbolig og lærerindebolig - beliggende midt mellem Nølev og Assedrup byer på jord af matr. 18 fra Nølevgård og skolejorden matr. 1a. - I 1921 blev yderligere en lod af matr. 18 erhvervet af sognerådet til tilbygning af en forskole med lærerindebolig.

Ser vi 50 til 100 år tilbage i tiden var Nølev by en almindelig landsby med smed, købmand, vejmand, vognmand, møller og tækkemand! - Havde byen ikke mejeri og bistadefabrik som Assedrup, så var her dog både distriktsjordemoder, proprietær og entreprenør!

På alle gårdene var der dyrehold af hest, ko, gris og fjerkræ og på flere af gårdene var der folkehold - fæstet for et halvt eller helt år til 1. maj eller 1. november.

Gårdfolk med børn, karle og piger samt byens øvrige beboere kunne optælles til over 200, hvoraf ca. 40 var børn.

I dag er Nølev by og land et lille samfund bestående af pensionister og personer som har deres arbejdsplads i Odder eller længere væk. - Indbyggerantallet er reduceret til 88 voksne, hvortil kommer børn i et antal, så man knap kan nå op på 100. - Der er ikke en gang en skolelærer!

Samfundet består af mennesker, der kan samles til en sommerfest i et bylaug, der har 20 års jubilæum, men ellers er fordelt i de nedlagte landbrugsejendomme, huse og boelsteder, som alle er ombygget til tidssvarende beboelser. - Tidligere tiders borgerforening, husmoderforening, idrætsforening, aftenskoleforening og andre foreninger med skolen i centrum til såvel fest ved dåb, bryllup, høst og juletræ, som ved sorg når flagene gik på halv stang i det ganske sogn - er en saga blot!

Assedrup ejerlav ligger på den nordlige side af Odder Å - afgrænset mod vest til Tvenstrup og Svorbæk ejerlav i Odder sogn - mod nord til Østergård, Malling og Pøel ejerlav i Ning Herred og mod syd til Nølev ejerlav.

Assedrup by og land består i dag af 5 gårde, 3 mindre landbrug og 1 boelsted - 19 ældre beboelsesejendomme eller nedlagte landbrug og 7 nyere huse.

Går vi som i Nølev tohundrede år tilbage i tiden bestod **Assedrup by** af 10 gårde eller boelsteder og efter udskiftningen blev så at sige alle gårde udflyttet så der ved 1844-matriklen og op til banens anlæggelse kunne tælles 12 gårde, 2 boelsteder og 2 huse. - Landevejen fra Hads Herred til Århus gik tidligere gennem byen og kro har der været til brugsforeningen blev bygget.